

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Javůrkové a soudců JUDr. Renaty Polákové a Mgr. Jiřiny Jislové ve věci

žalobce: **Ing. Petr H.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Milanem Jelínkem
sídlem Sokolovská 49/5, 186 00 Praha 8 - Karlín

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 00 Praha 1
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábř. 390/42, 128 00 Praha 2

pro zaplacení 154 000 000 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 25. září 2018, č. j. 18 C 120/2015-230, ve znění opravného usnesení ze dne 13. listopadu 2018, č. j. 18 C 120/2015-241,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně ve znění opravného usnesení ze dne 13. listopadu 2018, č. j. 18 C 120/2015-241, se ve výroku ad I. a II. **potvrzuje**, ve výroku ad III. se **mění** tak, že žalobce je povinen zaplatit soudní poplatek z návrhu na zahájení řízení ve výši 62 800 Kč, jinak se tento výrok rovněž **potvrzuje**.

Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odvolací řízení o odvolání žalované se zastavuje.

Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem ve znění opravného usnesení soud I. stupně rozhodl takto:
  - I. Žaloba, kterou se žalobce domáhá uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 154 000 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ode dne 22. 12. 2015 do zaplacení, se zamítá.
  - II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4 800 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.
  - III. Žalobce je povinen zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku soudní poplatek za návrh na zahájení řízení ve výši 3 140 000 Kč.
2. Z odůvodnění napadeného usnesení se podává, že žalobce se žalobou ze dne 21. 12. 2015 domáhal uložení povinnosti žalované zaplatit mu částku 154 000 000 Kč jakožto náhradu újmy spočívající ve znehodnocení majetku (znemožnění v pokračování realizace podnikatelského záměru a v důsledku toho i zmaření vynaložených investic) žalobce v důsledku zásahu do pokojného užívání majetku žalobcem. Tvrdil, že v roce 1993 zprivatizoval farmu Xxx na základě privatizačního projektu č. 1248 schváleného usnesením vlády České republiky ze dne 24. 3. 1993, č. 123, hodnota uvedená v projektu činila 6 115 000 Kč. Farma Xxx hospodařila v době privatizace na státní půdě, kterou měl Státní statek Třeboň v užívání. Podle stávající právní úpravy však žalobce tyto pozemky v rámci privatizace nenabyl. Součástí privatizačního projektu bylo vymezení privatizované jednotky jako část Státního statku Třeboň, hospodářství č. 4100 Břidlice, Xxx, s přínáležejícími pozemky, a dále bylo v rámci privatizace zkoumáno, že majetek není předmětem restitučních nároků, na objekt se vztahuje první pozemková reforma, restituce tak z těchto důvodů nepřichází v úvahu. Součástí dokumentace k přímému prodeji byl také podnikatelský záměr žalobce (produkce bio a eko produktů), který vycházel z předpokladu nájmu, případně pozdějšího odkoupení státní půdy náležící k těmto pozemkům. Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že stát byl srozuměn s realizací podnikatelského záměru žalobce, který předpokládal nájem případně pozdější odkoupení státní půdy náležící k farmě Xxx. Bez práva hospodařit na těchto pozemcích by nebylo možné podnikatelský záměr realizovat. Žalobce dále splňoval podmínky uvedené v ust. § 17 odst. 5 zákona č. 229/1991 Sb. (ve znění účinném do 31. 12. 2012), jakož i podmínky uvedené v ust. § 7 zákona č. 95/1999 Sb., neboť žalobci svědčilo právo na vydání náhradních pozemků za nevydané pozemky ve Strakonících. Jediným důvodem, proč žalobce předmětné pozemky nenabyl, bylo to, že byly vydány v rámci restituce K. E. Czerninovi, a to na základě rozsudku Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 16. 5. 2012, č. j. 6 C 299/2003. O tom se žalobce dozvěděl až poté, co mu Pozemkový fond nájemní smlouvy vypověděl k 1. 1. 2013. Navíc pozemky byly K. E. Czerninovi vydány v rozporu s právními předpisy, neboť právní předchůdkyně restituente Josefína Czerninová v době své smrti nebyla československou státní občankou. Pro nesprávný závěr Magistrátu hlavního města Prahy o existenci státního občanství Josefíny Czerninové došlo k zahájení trestního stíhání Ivany O. a Markéty S..
3. Nad rámec výše uvedeného žalobce uvedl, že Úřad pro zastupování státu byl v řízení o vydání pozemků K. E. Czerninovi zcela pasivní, neupozornil na sporné okolnosti týkající se občanství Josefíny Czerninové, přistoupil k podání návrhu na povolení obnovy neefektivním způsobem a nepodal dovolání proti usnesení Krajského soudu ze dne 27. 10. 2016, č. j. 8 Co 1099/2015-860, 22 Co 1488/2016. Dále rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 16. 5. 2012, č. j. 6 C 299/2003-513, je nezákonné, neboť Josefína Czerninová nebyla v době své smrti československou státní občankou. Rozhodnutí nebylo zrušeno pro nezákonnost, avšak dle žalobce nelze na zrušení rozhodnutí trvat, neboť žalobce nebyl účastníkem řízení.

4. Žalovaná s nárokem žalobce nesouhlasila, a to z důvodu, že jednak žalobce netvrdí splnění podmínek odpovědnosti státu za škodu dle zákona č. 82/1998 Sb. a jednak neměl legitimní očekávání, že předmětné pozemky nabude jako vlastník.
5. Soud I. stupně provedl důkaz listinami týkajícími se privatizace shora popsaného majetku, nájmu pozemků žalobcem, uplatnění restitučního návrhu, řízení o občanství Josefíny Czerninové, výsledkem svědků a korespondencí.
6. Soud zamítl návrh na provedení důkazu dohodou o dalším způsobu a průběhu privatizace, spisem Obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 3 T 40/2015, zprávou Státního pozemkového úřadu České republiky ve věci restitučních nároků uplatněných žalobcem a o průběhu privatizace zemědělské půdy, místním šetřením, výsledkem žalobce, spisem Okresního soudu v Jindřichově Hradci sp. zn. 6 c 299/2003, znaleckým posudkem, výsledkem K. E. Czernina, výsledkem Bedřicha B. a korespondencí mezi Bedřichem B. a žalobcem, a to z důvodu jejich nadbytečnosti s ohledem na zjištěný skutkový stav.
7. Na základě výše uvedeného učinil soud následující závěr o skutkovém stavu: Na základě schváleného privatizačního projektu a smlouvy č. 3170/94 žalobce nabyl farmu Xxx. Privatizační projekt byl schválen dne 24. 3. 1993, smlouva o převodu privatizovaného majetku byla s žalobcem uzavřena dne 24. 6. 1996. Žalobce nenabyl příslušející zemědělské pozemky, v privatizačním projektu se počítalo s jejich nájmem, případně pozdějším odkoupením. Žalobce byl nájemcem zemědělských pozemků, naposledy na základě nájemní smlouvy č. 41N10/17 ze dne 8. 3. 2010 uzavřené na dobu určitou od 9. 3. 2010 do 31. 12. 2013, a dále na základě nájemní smlouvy č. 172N11/17 ze dne 31. 10. 2011 uzavřené na dobu neurčitou od 1. 11. 2011. V čl. VII. obou smluv bylo výslovně uvedeno, že žalobce je srozuměn s tím, že předmět nájmu může být převeden na třetí osobu v souladu s jeho dispozičním oprávněním. Rozsudkem ze dne 16. 5. 2012, č. j. 6 C 299/2003-513, Okresní soud v Jindřichově Hradci rozhodl o určení, že K. E. Czernin je vlastníkem pozemků uvedených ve výroku I. rozsudku v k. ú. Břilice. Rozsudek nabyl právní moci dne 22. 6. 2012. Žaloba na obnovu řízení byla zamítnuta usnesením Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 24. 3. 2015, č. j. 6 C 299/2003-667, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 10. 2016, č. j. 8 Co 1099/2015-860, 22 Co 1488/2016. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových proti výše uvedenému usnesení nepodal dovolání. Proti Ivaně O. a Markétě S. bylo zahájeno trestní stíhání v souvislosti s jejich rozhodnutím o nabytí státního občanství Josefínou Czerninovou. Trestní stíhání bylo následně zastaveno, avšak Nejvyšší soud usnesením ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1434/2015, rozhodl o zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2015, sp. zn. 67 To 231/2015, a jemu předcházejícího usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 25. 5. 2015, sp. zn. 3 T 40/2015, kterými bylo zastaveno trestní stíhání Ivany O. a Markéty S.. Poté bylo trestní stíhání opět zastaveno, přičemž Nejvyšší soud opět usnesením ze dne ze dne 31. 5. 2018, sp. zn. 3 Tdo 39/2018, rozhodl o zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 7. 2017, sp. zn. 67 To 224/2017, a jemu předcházejícího usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. 4. 2017, sp. zn. 3 T 40/2015, kterými bylo zastaveno trestní stíhání Ivany O. a Markéty S.. Svědci Jan M., Zdeněk Z. a Vladimír M. shodně vypověděli, že se předpokládalo přijetí právní úpravy, na jejímž základě bude umožněna též privatizace zemědělské půdy, která nemohla být privatizována.
8. Podle čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.
9. Podle čl. 11 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se

zaručuje. Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

10. Podle ust. § 5 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „zákon o odpov. za škodu“), stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.
11. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o odpov. za škodu nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
12. Podle ust. § 13 zákona o odpov. za škodu stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.
13. Podle ust. § 17 zákona 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“), ve znění účinném do 30. 6. 1993, nemovitosti ve vlastnictví státu uvedené v § 1 odst. 1 spravují právnické osoby zřízené zákony České národní rady a Slovenské národní rady (dále jen "pozemkové fondy"), s výjimkou pozemků, a) na nichž se nachází hřbitov, b) které jsou určeny pro obranu státu, c) které jsou určeny pro těžbu nerostů, d) chráněných podle zvláštních předpisů, e) které jsou součástí lesního půdního fondu, na které se nevztahuje postup podle § 6 odst. 1. Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují pozemkové fondy při převodu nemovitého majetku státu podle zvláštních předpisů. Do schválení privatizačního projektu anebo v souladu s ním může pozemkový fond nemovitý majetek dát do užívání jiným osobám. Jestliže má o nemovitosti ve vlastnictví státu zájem více fyzických osob, mají přednost při postupu podle odstavce 2 dosavadní uživatelé a dále samostatně hospodařící rolníci. Z ostatních zájemců mají přednost osoby trvale bydlící v obci, v jejímž katastrálním území jsou nemovitosti. V pochybnostech o tom, zda se jedná o nemovitosti, na které se vztahuje tento zákon, rozhodují příslušné ústřední orgány státní správy republiky.
14. Podle ust. § 17 zákona o půdě, ve znění účinném do 31. 12. 2002, nemovitosti ve vlastnictví státu uvedené v § 1 odst. 1 spravují právnické osoby zřízené zákony České národní rady a Slovenské národní rady (dále jen "pozemkové fondy"), s výjimkou pozemků, a) na nichž se nachází hřbitov, b) které jsou určeny pro obranu státu, c) které jsou určeny rozhodnutím o využití území pro těžbu nerostů, d) chráněných podle zvláštních předpisů. Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují pozemkové fondy při převodu nemovitého majetku státu podle zvláštních předpisů. Do schválení privatizačního projektu anebo v souladu s ním může pozemkový fond nemovitý majetek dát do užívání jiným osobám. Nemovitosti ve vlastnictví státu, na které nebylo ve lhůtě uvedené v § 13 uplatněno právo na vydání, může pozemkový fond převést a) do vlastnictví oprávněných osob k uspokojení jejich nároku na náhradu podle § 14 až 16 nebo § 20, b) na spoluvlastníky těchto nemovitostí za cenových a jiných podmínek platných pro nabyvatele státního majetku převáděného pozemkovým fondem na fyzické osoby postupem podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, stanovených podle cenových předpisů platných ke dni převodu, c) v naléhavých případech na osoby, které mají podle schválené stavební dokumentace uskutečnit výstavbu, d) směnou za jiné nemovitosti, e) na nabyvatele ze schváleného privatizačního projektu, pokud pozemky uvedené v § 1 odst. 1 tohoto zákona byly z privatizačního projektu vyňaty před jeho schválením a nelze je

použit jako pozemky náhradní. Pozemkové úřady jsou povinny poskytnout pozemkovému fondu informace o tom, zda na nemovitost byl uplatněn restituční nárok. Jestliže má o nemovitosti ve vlastnictví státu zájem více fyzických osob, mají přednost při postupu podle odstavce 2 dosavadní uživatelé a dále samostatně hospodařící rolníci. Z ostatních zájemců mají přednost osoby trvale bydlící v obci, v jejímž katastrálním území jsou nemovitosti. V pochybnostech o tom, zda se jedná o nemovitosti, na které se vztahuje tento zákon, rozhodují příslušné ústřední orgány státní správy republiky.

15. Podle ust. § 7 zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu“), ve znění účinném do 31. 3. 2012, pozemkový fond může prodat zemědělské pozemky a) oprávněným osobám, b) samostatně hospodařícím rolníkům, kteří prokazatelně provozují zemědělskou výrobu minimálně po dobu 36 měsíců na pozemcích o rozloze nejméně 10 ha v katastrálních územích obce nebo v katastrálním území, které sousedí s katastrálním územím, do něhož náleží pozemky určené k prodeji, c) společníkům obchodních společností nebo členům družstev, které provozují zemědělskou výrobu minimálně po dobu 36 měsíců na pozemcích v katastrálních územích obce nebo v katastrálním území, které sousedí s katastrálním územím, do něhož náleží pozemky určené k prodeji, d) osobám podle § 4 odst. 1 písm. a), které vlastní nejméně 10 ha zemědělské půdy v katastrálních územích obce nebo v katastrálním území, které sousedí s katastrálním územím, do něhož náleží pozemky určené k prodeji. Pozemkový fond předá obci, v jejímž územním obvodu se prodáváný zemědělský pozemek nachází, k vyvěšení na úřední desce obecního úřadu oznámení o zahájení prodeje podle odstavce 1 s uvedením údajů o pozemcích podle katastru nemovitostí. První den vyvěšení je dnem vyhlášení prodeje. Informaci o vyhlášení prodeje zveřejní Pozemkový fond s minimálně týdenním předstihem v denním tisku s celostátní působností. Oznámení o stažení pozemků z prodeje se zveřejňuje rovněž na úřední desce obecního úřadu. Osoby uvedené v odstavci 1 mohou o koupi zemědělského pozemku požádat písemně Pozemkový fond do 1 měsíce ode dne vyhlášení prodeje. Požádá-li o koupi zemědělského pozemku více osob uvedených v odstavci 1, vyzve je Pozemkový fond, aby nabídly kupní cenu. Podle výše nabídnuté kupní ceny stanoví Pozemkový fond pořadí osob, a poté prodá zemědělský pozemek té z nich, která se s nejvyšší cenou umístila na prvním místě v pořadí. Pokud tato osoba neuzavře ve stanovené lhůtě (§ 11 odst. 3) smlouvu, prodej podle tohoto ustanovení končí. V případě, že některé nabízené kupní ceny budou shodné, platí obdobně § 6 odst. 3. Výzvu podle odstavce 4 Pozemkový fond neučiní, pokud mezi osobami, které požádaly o koupi zemědělského pozemku, je oprávněná osoba, jejíž nárok uplatněný na převod vznikl nevydáním pozemků nebo jejich částí nacházejících se v katastrálním území obce nebo v katastrálním území, které sousedí s katastrálním územím, do něhož náleží pozemek určený k prodeji a finanční hodnota nároku představuje nejméně 70 % z minimální ceny pozemku určeného k prodeji, nebo osoba, která má tento pozemek pronajatý od Pozemkového fondu ke dni vyhlášení prodeje a po dobu 36 měsíců před vyhlášením prodeje byla nájemcem nebo podnájemcem tohoto pozemku. Do požadované doby 36 měsíců se započítává i doba, po kterou byl nájemce nebo podnájemce pozemku právním předchůdcem současného nájemce. Tyto osoby mají před ostatními osobami uvedenými v odstavci 1 přednostní právo na prodej, a to tak, že na prvním místě v pořadí bude oprávněná osoba a na druhém místě bude nájemce, pokud toto právo uplatní v žádosti podle odstavce 3. Podmínka nájmu nebo podnájmu bude považována za splněnou i v případě, že osoba uplatňující přednostní právo z titulu nájmu měla po stanovenou dobu v nájmu nebo podnájmu zemědělský pozemek v majetku státu odpovídající velikosti v katastrálním území obce, do něhož náleží pozemek (pozemky) určený k prodeji dotčený pozemkovou úpravou, který vznikl na základě rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv. Osoba, která bude uplatňovat přednostní právo na převod z titulu nájmu, může tímto

způsobem nabyt pozemek (pozemky) maximálně do výše 70 % výměry pozemků nabídnutých k prodeji, u kterých ke dni vyhlášení prodeje splňuje podmínky pro vznik přednostního práva. Jestliže osoba uplatňující přednostní právo z titulu nájmu splňuje podmínky pro vznik přednostního práva pouze k jednomu pozemku, omezení uvedené v první větě se neuplatní. Celková výměra pozemků nabytých s využitím přednostního práva z titulu nájmu je omezena na nejvýše 500 ha. Pro osoby uvedené v odstavci 1 písm. c) je tato výše společná pro společníky jedné obchodní společnosti nebo členy jednoho družstva. U společníků obchodních společností nebo členů družstev podle odstavce 1 písm. c) platí, že podmínky pro vznik přednostního práva uvedené v odstavcích 5 a 6 splňuje obchodní společnost, jejímž je společníkem, nebo družstvo, jehož je členem. Společník obchodní společnosti nebo člen družstva může své přednostní právo podle odstavců 5 a 6 uplatnit pouze s písemným souhlasem obchodní společnosti, jejímž je společníkem, nebo družstva, jehož je členem. Tento souhlas týkající se konkrétního pozemku musí být přiložen k žádosti podle odstavce 3. Jestliže podmínky pro vznik přednostního práva splní více oprávněných osob nebo více osob z titulu nájmu a požádají o převod, vyzve Pozemkový fond oprávněné osoby splňující podmínky pro vznik přednostního práva na převod, nebo v případě, že o převod nepožádaly oprávněné osoby s využitím přednostního práva, osoby splňující podmínky pro vznik přednostního práva z titulu nájmu, aby nabídly kupní cenu. Podle výše nabídnuté kupní ceny stanoví Pozemkový fond pořadí osob, a poté prodá zemědělský pozemek té z nich, která se s nejvyšší cenou umístila na prvním místě v pořadí. Pokud tato osoba neuzavře ve stanovené lhůtě (§ 11 odst. 3) smlouvu, prodej podle tohoto ustanovení končí. V případě, že některé nabízené kupní ceny budou shodné, platí obdobně § 6 odst. 3. Pokud do 1 měsíce ode dne vyhlášení prodeje požádají o převod osoby podle § 5 a 6 splňující ve vztahu k převáděnému pozemku podmínky stanovené v § 5 nebo § 6, mají přednost před zájemci podle § 7, a to v pořadí a) uživatel (uživatelé) pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách, b) vlastník stavby, c) obec, d) vlastník sousedícího zemědělského pozemku s tím, že se převod provede podle podmínek uvedených v § 5 nebo § 6. Jestliže osoby uvedené v § 5 nebo § 6 do 1 měsíce ode dne vyhlášení prodeje nepožádají o převod podle § 5 a 6, právo na převod zemědělského pozemku tímto způsobem jim zanikne. Osoby, které se účastní prodeje zemědělských pozemků podle odstavce 1, jsou povinny složit kauci za podmínek zveřejněných při vyhlášení prodeje zemědělských pozemků. Výše kauce činí 5 % z minimální ceny zemědělských pozemků, která se oznamuje při vyhlášení prodeje zemědělského pozemku, nejméně však 5 000 Kč. Osobě, která má právo na uzavření kupní smlouvy, se v případě jejího uzavření započte složená kauce na úhradu kupní ceny. Tomu, kdo měl právo na uzavření kupní smlouvy a toto právo nevyužil ve lhůtě stanovené v § 11 odst. 3, složená kauce propadá. Tato kauce je příjmem Pozemkového fondu. V případě uzavření kupní smlouvy je Pozemkový fond ostatním osobám, které se zúčastnily prodeje, povinen vrátit složenou kauci nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření kupní smlouvy.

16. Poté se soud I. stupně ztotožnil se žalobcem v tom smyslu, že se lze obecně domáhat náhrady za zásah do pokojného užívání majetku, přičemž se nemusí jednat jen o majetek užívaný na základě vlastnického práva, nýbrž může jít také o majetek užívaný na základě nájemní smlouvy. V řízení bylo prokázáno, že bylo očekáváno přijetí právní úpravy, na jejímž základě bude možné privatizovat také zemědělskou půdu. Samotné očekávání však nestačí. Aby byla žaloba žalobce na náhradu za zásah do pokojného užívání majetku úspěšná, musí tento žalobce tvrdit a prokazovat očekávání, které je legitimní, tedy zakládá jej právní předpis nebo právní jednání (k tomu srovnej např. rozhodnutí ESLP ve věci *Saghinadze a další proti Gruzii*, podle kterého „*pojem „majetky“ není omezen na „stávající majetek“; ale může zahrnovat i aktiva včetně nároky, u nichž může žadatel tvrdit, že má alespoň rozumné a „oprávněné očekávání“ získání skutečného požívání vlastnictví (viz například knižně Hans-Adam II z Lichtenštejnska v. Německo [GC], č. 42527/98, § 83, ESLP 2001-VIII). „Očekávání“ je „legitimní“, pokud se zakládá buď na právním předpisu, nebo na právním aktu.“). V daném případě bylo prokázáno, že žalobce se stal vlastníkem privatizované jednotky a dále nájemcem přilehlých pozemků, na kterých hospodařil, přičemž v privatizačním projektu se počítalo s nájmem*

přináležejících pozemků, případně s jejich pozdějším odkoupením. Žalobce však směřuje dohromady různá období, na která je však nutné pohlížet odděleně. V době, kdy byl schválen privatizační projekt, jakož i v době, kdy uzavřel smlouvu o převodu privatizovaného majetku, neexistovala právní úprava, která by umožňovala nabytí zemědělské půdy. Pokud se v té době počítalo s přijetím právní úpravy, na jejímž základě bude možné zemědělskou půdu nabyt, jednalo se výlučně o podnikatelské riziko žalobce. Sám privatizační projekt počítal s nájmem zemědělské půdy, což se také stalo, avšak privatizační projekt neobsahoval žádné ustanovení o tom, na jak dlouhou dobu se nájem předpokládá. Trvání nájmu bez možnosti jeho ukončení ze strany státu tak nemohl žalobce očekávat. Žalobce také netvrdil a ani neprokázal, že by disponoval smluvním ujednáním, jehož obsahem by byl závazek státu převést na žalobce příslušné zemědělské pozemky. Dokonce z dokazování vyplynulo, že s žalobcem byly uzavírány nájemní smlouvy vždy na určité období, přičemž v posledních nájemních smlouvách dokonce sám prohlásil, že si je vědom toho, že předmět nájmu může být převeden na třetí osoby. Pokud žalobce tvrdí, že jeho legitimní očekávání vychází ze zákona o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu, pak je třeba uvést, že tento zákon nabyl účinnosti teprve dne 25. 5. 1999, tedy několik let poté, co byl schválen privatizační projekt a uzavřena smlouva o převodu privatizovaného majetku, navíc tento zákon neukládá povinnost státu zemědělský majetek převést, nýbrž pouze stanoví podmínky, za nichž tak lze učinit. Odkaz na ust. § 17 zákona o půdě taktéž není příhodný, neboť v době schválení privatizačního projektu nebylo možné pozemky jako náhradní vydávat, a později měli vždy přednost uplatněné restituční nároky. Žalobce tak dle soudu neměl při schvalování privatizačního projektu, a dokonce ani při uzavření smlouvy o převodu privatizovaného majetku legitimní očekávání, že se stane vlastníkem přilehlých zemědělských pozemků.

17. Pokud jde o tvrzení žalobce, že jeho nárok lze posoudit též podle ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., pak soud uvádí, pro založení odpovědnosti státu za škodu je nezbytné splnění tří základních předpokladů, kterými jsou 1) existence nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem a vzniklou škodou. Rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 16. 5. 2012, č. j. 6 C 299/2003-513, nebyl pro nezákonnost zrušen, a to ani v důsledku podání mimořádného opravného prostředku (žaloba na obnovu řízení). Podmínka existence nezákonného rozhodnutí tak není splněna.
18. Pokud jde o nesprávný úřední postup, rozumí se jím „*porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to i při takových úkonech, které jsou prováděny v rámci činnosti rozhodovací, avšak neodrazí se bezprostředně v obsahu vydaného rozhodnutí*“ (cit. z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1314/2013). Žádný právní předpis nestanoví, jakým způsobem má stát vystupovat v soudních řízeních. Proto nelze případné nedostatečné hájení práv před soudem považovat za nesprávný úřední postup.
19. V dané věci tak nejsou splněny ani podmínky odpovědnosti státu za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb.
20. S ohledem na výše uvedené tak soud žalobu žalobce v celém rozsahu zamítl a o náhradě nákladů řízení rozhodl § 142 odst. 1 o. s. ř.
21. Vzhledem k tomu, že podání žaloby na náhradu za zásah do pokojného užívání majetku podléhá poplatkové povinnosti (k tomu srovnej např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 4524/12), soud s rozhodnutím vyměřil žalobci soudní poplatek ve výši 3 140 000 Kč podle položky 1 odst. 1 písm. c) sazebníku zákona č. 549/1991 Sb.
22. Tento rozsudek napadli odvoláním žalobce i žalovaná.
23. Žalobce uvedl, že se podanou žalobou domáhá kompenzace závažné majetkové újmy, která mu vznikla poté, co žalovaný vydal zemědělské pozemky, na kterých žalobce dlouhodobě provozoval

svou zemědělskou činnost, v restituci Ing. K. E. Czerninovi, v důsledku čehož žalobce pozbyl oprávnění hospodařit na takovém množství půdy, že ve své zemědělské činnosti nemůže dále pokračovat a jím provozovaný zemědělský závod tak byl zcela znehodnocen. Vydání majetku restituentovi přitom bylo nezákonné. Žalobce podrobně zrekapituloval okolnosti privatizace a faktický a ekonomický dopad restituce na podnikání žalobce. Dále pak uvedl:

24. Soud prvního stupně žalobu zamítl s odůvodněním, že očekávání, jehož ochrany se podanou žalobou domáhal, nebylo legitimní ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva.
25. Žalobce dále dle soudu prvního stupně netvrdil ani neprokázal, že by disponoval smluvním ujednáním, které zavazovalo stát převést na žalobce vlastnické právo k pozemkům. Dle soudu prvního stupně tak žalobce „neměl při schvalování privatizačního projektu, a dokonce ani při uzavření smlouvy o převodu privatizovaného majetku legitimní očekávání, že se stane vlastníkem přilehlých zemědělských pozemků.“ Ve vztahu k alternativní právní kvalifikaci uplatněného nároku podle ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., soud prvního stupně konstatoval, že nebyla splněna podmínka zrušení rozhodnutí, jehož nezákonnost je tvrzena, neboť rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci č. j. 6 C 299/2003-513 ze dne 16. 5. 2012 nebyl pro nezákonnost zrušen. Soudu prvního stupně předně žalobce vytýká nesprávné posouzení otázky vzniku legitimních očekávání žalobce. Závěr soudu prvního stupně, dle něhož žalobci nemohl vzniknout nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci proto, že tento rozsudek nebyl nikdy zrušen, je dle žalobce protiústavní, neboť nezohledňuje skutečnost, že žalobce, který nebyl účastníkem řízení ústí v jeho vydání, neměl procesní prostředky potřebné k tomu, aby mohl dosáhnout jeho zrušení. Žalobce nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně, dle kterého nebyl prokázán vznik legitimního očekávání žalobce, neboť žalobci nikdy nebylo závazně přislíbeno, že se stane vlastníkem pozemků, na nichž hospodařil. Tento závěr soudu prvního stupně je však neúplný. Je sice pravou, že žalobci nebylo závazně přislíbeno (a to ani v privatizačním projektu), že se stane vlastníkem půdy, na níž hospodařil, avšak takovýto dílčí závěr není postačující k rozhodnutí o nároku žalobce. Žalobce totiž tvrdil (a toto jeho tvrzení prokázáno bylo, což konstatuje i soud prvního stupně), že dle privatizačního projektu nabyl do vlastnictví hospodářskou jednotku, k níž přináleželo právo hospodařit na zemědělské půdě ve vlastnictví státu. Bez tohoto oprávnění by privatizace nebyla smysluplná, neboť hospodářská jednotka by neměla kde hospodařit. Pokud tedy soud prvního stupně uvažuje o podnikatelském riziku žalobce, je nutno, s odkazem na schválený privatizační projekt, dodat, že toto podnikatelské riziko zahrnovalo riziko, že žalobci nebude státní půda prodána (zejm. proto, že se stát rozhodne zemědělskou půdu zachovat ve svém vlastnictví), nikoli však riziko, že žalobci bude následně znemožněno hospodařit na v podstatě veškeré půdě, která k Farmě Xxx přináleží. Žalobce je přesvědčen o tom, že takovéto legitimní očekávání žalobce privatizační projekt, který byl jednáním adresovaným přímo žalobci, založil. Dále je pak zřejmé, že toto legitimní očekávání bylo zmařeno. Dále zdůraznil, že prioritu před žalobcem nemohou po právu mít restituční nároky neoprávněné. Soud prvního stupně k namítané neoprávněnosti restituce nezaujal žádné stanovisko, aniž výslovně uvedl, z jakého důvodu pokládá řešení této otázky za irrelevantní, což činí odůvodnění jeho rozhodnutí neúplným. Nezatíženost privatizovaného majetku restitučními nároky byla přitom privatizačním projektem jednoznačně konstatována. Pokud tedy byl žalobce nepříznivě dotčen restitucí pozemků, na nichž po právu hospodařil a měl legitimní očekávání, že bude moci hospodařit i v budoucnu (bez ohledu na oprávněnost restituce), svědčí žalobci právo na kompenzaci újmy, která mu tímto vznikla. V opačném případě žalobci vzniká zjevná krivda, k níž žalobce nikdy nezavdal jakoukoli příčinu. Pro úplnost žalobce opětovně zdůraznil, že jeho legitimní očekávání vyplývala též z obecně závazných právních předpisů, které byly v souladu se záměrem existujícím již v době privatizace přijaty za účelem převodu zemědělské půdy do soukromých rukou. Žalobce hospodařil na pozemcích pronajatých od Pozemkového fondu, který byl oprávněn nakládat se státní zemědělskou půdou. Dle ustanovení § 17 odst. 5 zákona o půdě ve znění účinném do 31. 12. 2012 platilo, že *jestliže má o nemovitosti ve vlastnictví státu zájem více*

fyzických osob, mají přednost při postupu podle odstavce 2 dosavadní uživatelé a dále samostatně hospodařící rolníci. Z ostatních zájemců mají přednost osoby trvale bydlící v obci, v jejímž katastrálním území jsou nemovitosti. Žalobci tedy **svědčilo přednostní právo k nabytí půdy, na níž hospodařil**. Dále žalobci svědčilo právo na vydání náhradních pozemků za nevydané pozemky ve Strakonících, a proto měl, v případě zveřejnění pozemků Pozemkovým fondem ČR do nabídky na prodej dle § 7 zák. č. 95/1999 Sb. (vydáním pozemků K.E. Czerninovi však tato možnost padla), přednostní právo na *získání* předmětných pozemků jak z titulu nositele práva na vydání náhradních pozemků, tak z titulu stávajícího nájemce předmětných pozemků.

26. S možnou kvalifikací nároku žalobce podle zákona č. 82/1998 Sb. se soud prvního stupně vyjádřil velice stručně, když konstatoval, že žalobci nárok na náhradu škody podle tohoto právního předpisu vzniknout nemohl, protože rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci č. j. 6 C 299/2003-513, jehož nezákonnost žalobce tvrdí, nebyl pro nezákonnost zrušen. Podmínka existence nezákonného rozhodnutí tak dle soudu prvního stupně nebyla splněna. Soud I. stupně však nezohlednil ústavněprávní základ nároku na náhradu škody způsobenou při výkonu veřejné moci (čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod) a specifčnost právní situace žalobce, který neměl objektivně žádnou možnost dosáhnout zrušení rozhodnutí. Soud prvního stupně tak žalobce ve své podstatě zbavil jakékoli možnosti domáhat se náhrady újmy, která mu byla způsobena nezákonným rozhodnutím soudu, čímž porušil žalobcovo právo chráněné čl. 36 odst. 3 Listiny.
27. Žalobce pak samostatně namítl nesprávnost výroku III, jímž mu byl vyměřen soudní poplatek za řízení před soudem prvního stupně, a to bez ohledu na to, že soud prvního stupně posléze žalobci přiznal částečné osvobození od soudních poplatků. Žalobce se dále neztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, dle něhož z usnesení Ústavního soudu II. ÚS 4524/12 ze dne 27. 6. 2013 vyplývá, že uplatnění nároku na náhradu za zásah do pokojného užívání majetku podléhá poplatkové povinnosti. Dle žalobce je povaha jím uplatněného nároku natolik blízká nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci, že při absenci zákonné úpravy přímo upravující řízení o nároku uplatněném žalobcem, je na místě z hlediska poplatkového posuzovat nárok žalobce shodně jako nárok na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci.
28. S ohledem na shora uvedené setrval žalobce na svém stanovisku a navrhl, aby odvolací soud odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
29. Žalovaná svým odvoláním napadla výrok ad II. rozsudku soudu I. stupně ve znění, že výše nákladů řízení bude stanovena v písemném vyhotovení rozsudku, a domáhala se změny tak, že náklady činí 4 800 Kč. Poté, co soud I. stupně toto pochybení odstranil opravným usnesením, vzala žalovaná své odvolání zpět. Odvolací řízení o odvolání žalované tak odvolací soud podle § 222 o. s. ř. zastavil.
30. Ve svém vyjádření k odvolání žalobce žalovaná uvedla:
31. Žalovaná v prvé řadě deklaruje, že se plně ztotožňuje s odvoláním napadeným rozsudkem a
32. odvolání žalobce má za nedůvodné, zejména pro následující skutečnosti. Žalobce tvrdí legitimitu svého očekávání v to, že s předmětnými nemovitostmi, které byly „nezákonně“ vydány v rámci restituce hraběti Eugenu Czerninovi, bude moci hospodařit a že mu vzniklo právo na jejich odkoupení. Žalobcem snášené argumenty pro tvrzenou legitimitu nemají právní oporu, jak správně uzavřel soud prvního stupně. Privatizací stavebních a ostatních pozemků se stavbami farmy Xxx vstupoval žalobce do podnikatelského rizika, neboť ani v rozhodném období platná právní úprava, ani dokonce ujednání nájemních smluv na pronájem následně restituovaných pozemků uzavřených mezi žalobcem a Pozemkovým fondem ČR nezakládaly právo žalobce na trvalý nájem pozemků, o právu na jejich odkoupení, resp. přednostní odkoupení nehovoře. Tzv. „legitimní očekávání“ v trvalé nakládání s následně restituovanými pozemky jsou pouhé účelové

podávanými spekulacemi Žalobce bez jakéhokoliv právního základu. Privatizace státního majetku ve smyslu privatizačních zákonů, v daném případě konkrétně zák. č. 92/1991 Sb., nebyla ve smyslu zákona ani ve smyslu konstantní judikatury úředním postupem, ani akty v rámci privatizace nebyly rozhodnutími státního orgánu, tudíž na právní vztahy privatizací založené a s nimi spojenými účinky a následky nelze aplikovat zák. č. 82/1998 Sb., resp. zák. č. 58/1969 Sb. Jelikož z vyličení skutkového stavu je zřejmé, že žalobce má za to, že došlo k zásahu do pokojného užívání jeho majetku, soud zcela správně posoudil, že na věc je třeba aplikovat obecný právní předpis, a tedy že věc je zpoplatněna. Námitky žalobce na porušení jeho práva na spravedlivý proces tím, že nebyl účastníkem restitučního řízení o vydání dosud jím na základě nájmu užívaných pozemků dle restitučních předpisů hraběti Eugenu Czerninovi, a bylo mu tedy zabráněno zvrátit v něm vydaný rozsudek, nemají oporu v zákoně. Restituční nárok má přednost vždy před ostatními nároky, pokud by jeho upřednostněním nedošlo k založení nových křivd. Tato zásada byla dodržena i v případě žalobce, když nebyly restituovány nemovitosti, které žalobce získal v rámci privatizace, třebaže důvod jejich odejmutí byl totožný jako u předmětných pozemků. Aplikovat tuto zásadu na předmětné pozemky však není na místě, neboť žalobce nikdy nebyl jejich vlastníkem, ani k nim neměl jiné právo, které by aplikaci této zásady umožňovalo. Skutečnost, že při privatizaci majetku farmy Xxx bylo vydáno prohlášení Pozemkového úřadu, že na tento majetek nebyl uplatněn restituční nárok, není nikterak v rozporu s právem, neboť jednak toto prohlášení bylo v rozhodném okamžiku pravdivé, jednak předmětem privatizace byl majetek, který nebyl v řízení o následně uplatněném restitučním nároku restituentovi vydán. Pokud se jedná o předmětné zemědělské pozemky, tak – jak již podáno výše – žalobce pouze spekuloval o tom, že zůstanou v jeho užívání, neboť v rozhodném období neexistoval na straně žalobce žádný právní nárok na jejich trvalé užívání včetně práva na jejich odkoupení. Rovněž tvrzení o znehodnocení žalobcova majetku, krom toho, že zůstalo na straně žalobce u pouhého tvrzení bez toho, aby k jeho osvědčení nabídl relevantní důkaz, je právně nevýznamné pro již výše podané důvody. Účast na privatizaci státního majetku byla ryze podnikatelským rozhodnutím se všemi s tím spojenými riziky. Tvrzení žalobce o nezákonnosti rozhodnutí, na základě kterého hrabě Eugen Czernin nabyl předmětné pozemky, rovněž nemá oporu v zákoně, a patří do kategorie účelových spekulací žalobce. Na posouzení nároku je třeba nahlížet optikou skutečností a právní úpravy v rozhodném období. Okolnosti, ať již právní či skutkové, k nimž došlo po tomto rozhodném období, na jejichž základě Žalobce spekuluje o opodstatněnosti uplatněného nároku, jsou pro jeho posouzení právně nevýznamné. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a žalované přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

33. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a 212a o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
34. Soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, provedené důkazy řádně hodnotil v souladu s ustanovením § 132 o. s. ř. a učinil správný skutkový závěr, když v jeho odůvodnění v souladu s ustanovením § 157 odst. 2 o. s. ř. uvedl, které skutečnosti má za prokázané a proč. V jeho odůvodnění jsou skutková zjištění jasná, přehledná, z nich učiněný skutkový závěr je jejich logickým, výstižným shrnutím a jsou tak dostatečným podkladem a východiskem pro právní hodnocení věci. Odvolací soud se plně ztotožňuje i s jeho právním hodnocením a v plném rozsahu na ně odkazuje, když by jinak pouze jinými slovy opakoval stejné argumenty.
35. Soud I. stupně se správně především zaměřil na zkoumání legitimních očekávání žalobce, od nichž žalobce svůj nárok odvíjel, a správně dovedl, že žalobce tato očekávání žalobce mít nemohl. Jak soud I. stupně uvedl, sám privatizační projekt počítal s nájmem zemědělské půdy, což se také stalo, avšak privatizační projekt neobsahoval žádné ustanovení o tom, na jak dlouhou dobu se nájem předpokládá. Trvání nájmu bez možnosti jeho ukončení ze strany státu tak nemohl žalobce očekávat. Žalobce také netvrdil a ani neprokázal, že by disponoval smluvním ujednáním, jehož obsahem by byl závazek státu převést na žalobce příslušné zemědělské

pozemky. Dokonce z dokazování vyplynulo, že s žalobcem byly uzavírány nájemní smlouvy vždy na určité období, přičemž v posledních nájemních smlouvách dokonce sám prohlásil, že si je vědom toho, že předmět nájmu může být převeden na třetí osoby. Skutečnost, že v době privatizace (v r. 1993) nebyl zjištěn restituční nárok, rozhodně v dané době nepředstavovala neměnný fakt. Jakkoliv lze zřejmě přitakat žalobci, že restituce v daném případě nebyla právně v pořádku, není v moci soudu v rámci tohoto řízení zjednávat nápravu. Ostatně následky tvrzené žalobcem by byly stejné, i kdyby restituce byla perfektní. Námitka, že soud I. stupně blíž neodůvodnil, proč se restitucí nezabýval, není přiléhavá, protože tato skutečnost je opravdu pro posouzení nároku žalobce z hlediska následků restituce pro žalobce irrelevantní, jelikož nic nemění na faktu, že žalobce neměl na odkoupení či jiné získání restituovaných pozemků právní nebo smluvní nárok. Rovněž námitku, že k možné kvalifikaci nároku žalobce podle zákona č. 82/1998 Sb. se soud prvního stupně vyjádřil velice stručně, když konstatoval, že žalobci nárok na náhradu škody podle tohoto právního předpisu vzniknout nemohl, protože rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci č. j. 6 C 299/2003-513, jehož nezákonnost žalobce tvrdí, nebyl pro nezákonnost zrušen. Podmínka existence nezákonného rozhodnutí tak dle soudu prvního stupně nebyla splněna.

36. Již zákonem č. 58/1969 Sb. stát jako sjednocující nositel veřejné moci na sebe vzal odpovědnost za vyjmenované orgány. Zákon již explicitně za právní důvody odpovědnosti stanovoval jak nezákonné rozhodnutí včetně rozhodnutí o vazbě a trestu, tak i nesprávný úřední postup. Nynější zvláštní úprava odpovědnosti státu za výkon veřejné moci v zákoně č. 82/1998 Sb. stojí na podobných principech jako zákon č. 58/1969 Sb., avšak v důsledku změn v územní organizaci státu po vzniku České republiky a přenesení části pravomocí na samosprávné jednotky bylo oproti předchozí úpravě nutné rozšířit okruh nositelů veřejné moci. Současné pojetí odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci je výsledkem nesnadného vývoje společnosti od absolutní moci panovníka, zásadně za škodu neodpovídajícího, až k dnešní koncepci záruk právního státu, spočívajících mimo jiné v odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem veřejné moci. Ani tato odpovědnost však není dána vždy, byť by újma byla výkonem veřejné moci způsobena, a to zásadně z podobných důvodů, které vedly k jejímu vyloučení v minulosti. Ústavněprávní základ odpovědnosti za újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem je zakotven v čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle kterého každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Dané ustanovení však není přímo použitelné (NS 31 Cdo 3916/2008), neboť čl. 36 v odst. 4 dodává, že podmínky a podrobnosti odpovědnosti upravuje zákon. Na druhou stranu musí být podústavní úprava vykládána způsobem, který šetří základní právo na náhradu újmy způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (čl. 4 odst. 4 Listiny). Zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, nemůže nárok na náhradu škody zcela anulovat (negovat), a tím tedy ústavně zaručené základní právo popřít (Pl. ÚS 18/01). Zákonem, na nějž čl. 36 odst. 4 Listiny odkazuje, je zákon o odpovědnosti státu, jak ostatně již jeho název napovídá. K problematice odpovědnosti státu a územních celků za újmu způsobenou výkonem státní moci nebo samostatné působnosti je proto třeba přistupovat obezřetně a pečlivě vážit zájem poškozeného na tom, aby mu byla jeho újma odčiněna na straně jedné, a na druhé straně zájem na tom, aby mohl stát či územní celek nadále vykonávat své pravomoci, jež mají sloužit primárně jeho obyvatelům (viz Komentář k zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), František Ištváněk, Pavel Simon, František Korbel, WK).
37. Z uvedeného je zřejmé, že nárok žalobci nelze přiznat ani podle zákona č. 82/1998 Sb., byť při respektování případných ústavních rozměrů věci. Ústavněprávní základ odpovědnosti za újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem je zakotven v čl. 36

odst. 3 Listiny základních práv a svobod, ovšem, jako shora uvedeno, podmínky a podrobnosti odpovědnosti upravuje zákon, který je právě zák. č.82/1998 Sb. Jestliže tento zákon předpokládá, že škodu lze odvíjet od nezákonného rozhodnutí, které bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno, nelze tento požadavek negovat.

38. Z uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích ad I. a II. jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.). Ve výroku ad III. pak odvolací soud změnil výši soudního poplatku, který je žalobce povinen zaplatit, a to v souladu s tím, že žalobci bylo přiznáno osvobození od soudního poplatku co do 98%.
39. Pro úplnost v závěru odvolací soud dodává, že ani žalobu, tak, jak je formulována, nelze hodnotit jako perfektní. Jak žalobce uvedl i v odvolání, požadovaná částka vedle újmy na popsáných legitimních očekávání (dle nichž žalobce mohl legitimně očekávat, že mu bude umožněno provozovat zemědělský podnik na Farmě Xxx, kterou **právě za tímto účelem zprivatizoval**), žalobci **vznikla újma na jeho existujícím nemovitém majetku**. Budovy, které tvoří Farmu Xxx, v nichž je v souladu s podnikatelským záměrem uvedeným v privatizačním projektu provozován pension s restaurací, byly **vydáním prakticky veškerých přilehlých pozemků restituentovi fakticky znehodnoceny**. Ve vydaných pozemcích je umístěna **kritická infrastruktura nezbytná k provozu pensionu** (vrt se studnou, vodovod a kanalizace), čímž byla zcela zásadním způsobem snížena hodnota tohoto majetku. Tato formulace naznačuje, že se domáhá náhrady jednak újmy nemajetkové, jednak újmy majetkové. Taková žaloba však podle judikatury Nejvyššího soudu nemůže obstát. Podle rozhodnutí 30 Cdo 2366/2017 v případě, že žalobce požaduje zadostiučinění z více odpovědnostních titulů, způsobuje požadavek jedné souhrnné částky za všechny jednotlivé nároky neurčitost žaloby.
40. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné, ledaže dovolací soud dojde k závěru, že jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., a to na základě dovolání podaného k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od doručení rozhodnutí prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

Praha 28. ledna 2020

JUDr. Naděžda Javůrková v. r.
předsedkyně senátu